

NORGES HØYESTERETT

Den 7. mai 2020 ble det av Høyesteretts ankeutvalg med dommerne Matningsdal, Noer og Bull i

HR-2020-966-U, (sak nr. 20-059193SIV-HRET), sivil sak, anke over beslutning:

A (advokat André Sverkmo Lauritsen)

mot

B (advokat Cathrine Årøen Rieber-Mohn)

avsagt slik

K J E N N E L S E :

- (1) Saken gjelder anke over lagmannsrettens ankenektelse i en foreldretvistsak, jf. tvisteloven § 29-13 andre ledd.
- (2) A og B har to felles barn, C, født i 2015, og D, født i 2017. Foreldrene skilte lag sommeren 2018. I ettertid har det vært uenighet mellom partene omkring spørsmålet om foreldreansvar, hvor barna skal bo og samvær.
- (3) Vestfold tingrett avsa 20. desember 2019 dom med slik domsslutning:
 - «1. Far, B, skal ha foreldreansvaret alene for D f. 00.00.2017 og C f. 00.00.2015.
 2. D f. 00.00.2017 og C f. 00.00.2015 skal ha fast bosted hos far, B.
 3. D f. 00.00.2017 og C f. 00.00.2015 skal ha samvær med mor, A, 3 – tre – timer annenhver uke. Samvær foregår på lørdager i partallsuker. De første 8 – åtte – samværene skal være med støttet tilsyn. Tilsynspersonen skal oppnevnes av Bufetat, region sør, jf. barneloven § 43 a med forskrifter.
 4. Hver av partene dekker sine egne sakskostnader.»
- (4) Dommen ble i sin helhet påanket av A. Anken over spørsmålet om barnas bosted ble senere trukket.
- (5) Agder lagmannsrett avsa 2. april 2020 kjennelse og beslutning, uriktig benevnt som kun beslutning, med slik slutning:

- «1. Ankesaken heves for så vidt gjelder daglig omsorg.
- 2. For øvrig nektes anken fremmet.
- 3. I sakskostnader for lagmannsretten betaler A 18.750 – attentusensyvhundreogfemti – kroner til B innen 2 – to – uker fra beslutningens forkynning.»

- (6) A har anket beslutningens punkt 2 og 3 til Høyesterett. Anken retter seg mot lagmannsrettens saksbehandling. Det anføres i korte trekk at lagmannsrettens begrunnelse er mangelfull. Det vises til at ankenektelsen utelukkende er begrunnet i uttalelser i tingrettens dom, som lagmannsretten slutter seg til, uten at lagmannsretten har tatt stilling til de anførslene som ble fremsatt i anken. Det vises blant annet til at det i anken tilbys nye vitne- og dokumentbevis, uten at disse blir berørt i lagmannsrettens begrunnelse.
- (7) B har tatt til motmæle og har anført at det ikke er feil ved lagmannsrettens saksbehandling. Lagmannsrettens begrunnelse viser i tilstrekkelig grad at det er foretatt en reell prøving av anken og de anførslene som ble fremmet i forbindelse med ankebehandlingen. Det vises for øvrig til at det i anken ikke ble gitt opplysninger om hvordan de nye bevisene kunne bidra til sakens opplysning.
- (8) *Høyesteretts ankeutvalg* har kompetanse til å prøve lagmannsrettens saksbehandling, jf. tvisteloven § 29-13 femte ledd fjerde punktum. Dette omfatter blant annet om den begrunnelsen som lagmannsretten har gitt, er tilstrekkelig til å vise at den har foretatt en reell overprøving, og om det ut fra retts- og bevissspørsmålene i saken var forsvarlig å nekte anken fremmet på grunnlag av skriftlig og forenklet behandling, jf. blant annet Rt-2009-1118 avsnitt 61.
- (9) Vilkåret for at lagmannsretten skal kunne nekte en anke fremmet etter tvisteloven § 29-13 andre ledd, er at retten enstemmig «finder det klart at anken ikke vil føre frem». Det kreves at lagmannsretten på et forsvarlig grunnlag har høy grad av sikkerhet for at tingrettens dom vil bli stående etter en full ankeprøving, jf. Rt-2015-506 avsnitt 17. Med henvisning til lovforarbeidene fremgår det at hensikten er «å stoppe de håpløse ankene før det påløper ytterligere kostnader».
- (10) I denne saken uttalte tingretten at spørsmålet om foreldreansvar «har vært vanskelig for retten», og at den «under noe tvil» konkluderte som den gjorde om samværsspørsmålet. At tingretten har gitt uttrykk for tvil om resultatet, er ikke i seg selv til hinder for at lagmannsretten kan nekte anken fremmet. I praksis vil likevel slik tvil gjerne kreve mer av lagmannsrettens begrunnelse for hvorfor anken klart ikke kan føre frem.
- (11) Lagmannsrettens begrunnelse i denne saken består i stor grad av utvalgte sitater fra tingrettens dom, som lagmannsretten slutter seg til. I tilknytning til samværsspørsmålet siteres blant annet følgende:

«Mor har slik det er beskrevet tidligere ulike forhold hun strever med. Retten vil igjen peke på viktigheten av at mor søker ytterligere hjelp og får kartlagt sine ressurser. Slik situasjonen er i dag er retten av den oppfatning at det beste for barna er kortere samvær med mor. Det vises til den sakkyndiges observasjon av samvær med mor hvor hun tydelig ble sliten etter rundt tre timer. Retten ser det som viktig at mor i den tiden hun har samvær med barna klarer å holde tilstrekkelig fokus på dem.»

- (12) Det er nærliggende å forstå bemerkningen om ytterligere hjelp og kartlegging slik at den peker tilbake på en tidligere uttalelse i tingrettens dom om at den sakkyndige «har vurdert at mor bør gjennomgå nevropsykologiske undersøkelser for å få klarlagt nærmere rundt hennes fungering», noe tingretten støttet.
- (13) Lagmannsretten har ikke nevnt eller kommentert at den ankende part tilbød nye bevis i form av nye vitner, blant annet en psykologspesialist som hadde foretatt nevropsykologiske tester av henne. På bakgrunn av den betydning tingretten tilla ytterligere hjelp og kartlegging av hennes ressurser i sitatet som lagmannsretten bygger på, skulle lagmannsretten etter ankeutvalgets mening ha gjort det. Det samme gjelder mors tilbud om fremleggelse av resultatet av testene.
- (14) Videre peker ankeutvalget på at mor overfor lagmannsretten hadde gjort et poeng av at den sakkyndiges vurdering av hennes samværskompetanse bygget på observasjon under ett samvær i barnefarens hjem med ham til stede, og at hennes konfliktfylte forhold til ham gjorde dette til en spesielt stressende opplevelse for henne. Også dette burde lagmannsretten ha kommentert nærmere når den la vekt på tingrettens bemerkning om at mor ble tydelig sliten etter rundt tre timer av det observerte samværet.
- (15) Ankeutvalget er etter dette kommet til at lagmannsrettens begrunnelse ikke i tilstrekkelig grad viser at det var forsvarlig å nekte anken fremmet, og at lagmannsrettens beslutning dermed må oppheves.
- (16) Det er ikke nedlagt påstand om sakskostnader.
- (17) Avgjørelsen er enstemmig.

S L U T N I N G

Lagmannsrettens beslutning punkt 2 og 3 oppheves.

Ragnhild Noer
(sign.)

Magnus Matningsdal
(sign.)

Henrik Bull
(sign.)